LISTY UNIVERZITY OBRANY

ROČNÍK II. Číslo 8 Vyšlo 28. dubna 2006

Při povodních významně pomáhali i odborníci z Univerzity obrany

Cena rektora UO za vědeckou práci v roce 2005 předána *str. 3*

Konference o schopnosti spolupráce při řízení ochrany obyvatelstva *str. 4*

Přepadeni na Moravě – reportáž ze speciální tělesné přípravy studentů *str. 8*

EDITORIAL

Na přelomu letošního března a dubna sužovaly Českou republiku povodně. Prudké oteplení, tuny tajícího sněhu a déšť daly do pohybu masu vody, kterou koryta řek neudržela. Nejčastěji lidé, kteří při velkých povodních v letech 1997 a 2002 přišli o veškerý majetek, tak opět prožívali zoufalé okamžiky.
Tlak rozvodněné Dyje a řeky Jevišovky protrhl železniční násep – ten bohužel sloužil obci Jevišovka na Břeclavsku jako jediná ochrana půlící obří lagunu a evakuováno muselo být 4000 lidí. Dva a půl tisíce lidí muselo opustit Olomouc, když řeka Morava protrhla teprve loni vystavěnou protipovodňovou hráz a zaplavila 300 hektarů z celkové rozlohy města. Na nepřipravenost Vranovské přehrady zase doplatily tisíce obyvatel Znojma, kteří před valící se vodou prchali ze svých domů. Obcemi duchů se staly Hřensko na Děčínsku, Žalhostice a Křešice na Litoměřicku, Pohořelice na Břeclavsku, Zálezlice na Mělnicku, Vestec na Nymbursku a mnohé další. Vzedmuté hladiny řek si vyžádaly lidské oběti a napáchaly miliardové škody.

Na žádost Integrovaného záchranného systémů ČR byla do nejvíce postižených lokalit nasazena česká armáda. Její pomoc na více než 40 místech po celé republice spočívala především v evakuaci obyvatelstva, vytváření protipovodňových hrází, odčerpávání vody ze zatopených míst a střežení opuštěných obcí s policií. Každodenní průměrný počet vojáků vypomáhajících při povodních činil zhruba 190 osob s cca 42 kusy techniky.
Boj s ničivými následky záplav pokračoval i po opadnutí vody. Na řadu přišla zejména stavba provizorních mostů, do které se zapojila také Univerzita obrany. Odborníci z Katedry ženijních technologií FVT spolu s bechyňskými ženisty se bez ohledu na čas okamžitě pustili do projektování a výstavby poničených mostů u Náměště nad Oslavou a Třebíče. Tuto významnou pomoc armády civilnímu obyvatelstvu vystihl starosta obce Číchov René Osielský, když na adresu armádních projektantů a ženistů řekl: „Je dobře, že jste!" O stavbě mostů při letošních povodních se dočtete v tomto vydání Listů UO.

Pavel Pazdera

Střípky z březnového kolegia rektora

V pondělí 27. března 2006 proběhlo třetí zasedání Kolegia rektora - velitele UO v tomto kalendářním roce. Mezi nejdůležitější body programu březnového kolegia rektora patřily doklady příslušných funkcionářů vztahující se k aktuálnímu stavu zpracování výročních zpráv školy, fakult a vysokoškolských ústavů, přijetí definitivního rozhodnutí ve věci zavedení jednotného systému komplexní evaluace studentů UO, diskuse k otázce upřesnění profilu nového univerzitního vědeckého časopisu „Security and Defence Science" a prezentace náčelníka vědecko-informačního oddělení k problematice podoby, struktury a technologie využívání budoucího „Vědecko-informačního centra UO", jako součásti projektovaného multifunkčního bloku v kasárnách na ulici J. Babáka.

Kolegium rektora vzalo na vědomí doklady vedoucích jednotlivých součástí UO o dokončení zpracování výročních zpráv fakult a ústavů k 31. březnu 2006. Kolegium současně přijalo sdělení prorektora pro rozvoj plk. Bohuslava Přikryla ve věci časového harmonogramu zpracování Výroční zprávy o činnosti UO v roce 2005. V této souvislosti bylo jednoznačně stanoveno, že vedoucí součástí, náčelníci oddělení rektorátu a garanti jednotlivých částí výroční zprávy nesou osobní odpovědnost za dodržení termínových, obsahových i formálních parametrů zpracovaných příspěvků do výroční zprávy školy. Konečnou redakcí výroční zprávy je pověřen úsek prorektora pro vnější vztahy, jmenovitě oddělení vnějších vztahů, které je oprávněno vrátit zpět zpracovatelům všechny příspěvky, které nebudou splňovat požadované věcné nebo formální náležitosti. Je nezbytné nepřipustit praxi z loňského roku, kdy pracovníci oddělení vnějších vztahů byli nuceni sami opravovat řadu podkladů do výroční zprávy, které byly zpracovány v rozporu se stanovenými formálními pravidly. Výsledná podoba výroční zprávy bude předložena k projednání Akademickému senátu UO na jeho červnovém zasedání.

Proděkan pro studijní a pedagogickou činnost FVZ plk. Jiří Chaloupka prezentoval na kolegiu rektora souhlasné stanovisko managementu královéhradecké fakulty v otázce zavedení jednotného systému komplexní evaluace studentů UO. Z tohoto důvodu rektor - velitel uložil zpracovatelskému týmu pod vedením prorektora pro studijní a pedagogickou činnost prof. Zdeňka Zemánka v součinnosti se zástupcem rektora - velitele plk. Josefem Trojanem a náčelníkem organizačního oddělení pplk. Milošem Zábojníkem zahájit koncepční práce na vytvoření jednotného systému komplexní evaluace studentů. Tento systém bude na naší škole uplatňován od 1. října 2006.

Kolegium rektora široce diskutovalo problematiku profilu a zaměření nového univerzitního časopisu, na jehož stránkách by měly být prezentovány nejnověj-

(Pokračování na str. 3)

Představitelé sekce přednášeli na UO

Ve čtvrtek 6. dubna 2006 se v Síni VR uskutečnila série přednášek s tematikou personální práce v resortu Ministerstva obrany ČR. Pro účastníky Kurzu generálního štábu (KGŠ), který realizuje Ústav operačně taktických studií UO, přednášeli představitelé Sekce personální MO. Dopolední zaměstnání, kterého se kromě studentů KGŠ zúčastnili také příslušníci managementu Univerzity obrany, zahájil ředitel Sekce personální MO generálmajor Ing. Vladimír Lavička (na snímku vlevo). Přednášky zástupců sekce personální se soustředily na koncepční zásady kariérního řádu, vzdělávání personálu a novelu zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání. K uvedeným tématům vystoupili zástupce ředitele SP MO – ředitel odboru personálního plk. gšt. Ing. Jindřich Dědák, ředitel odboru vzdělávání SP Ing. Milan Máčel a Mgr. Jiří Dluhoš, odbor personální SP MO. Poté následovala diskuse k dané problematice.

– red –

Střípky z březnového kolegia rektora

(Dokončení ze str. 2)

ší poznatky z oblasti vojenství, vojenské vědy, bezpečnostních systémů apod. Vzhledem k celé řadě otázek a problémů, které byly účastníky kolegia rektora nastoleny, uložil rektor - velitel prorektoru pro vědeckou činnost mjr. Janu Österreicherovi předložit na dubnovém kolegiu dopracovaný návrh profilu a zaměření časopisu „Security and Defence Science", včetně analýzy okruhu potenciálních přispěvatelů jak z úrovně naší školy, tak i z rámce složek MO a ze zahraničí.

Velký prostor byl rovněž věnován problematice podoby, kapacity a struktury příštího „Vědecko-informačního centra UO" (VIC UO). Kolegium rektora ocenilo prezentaci náčelníka vědecko-informačního oddělení pplk. Jiřího Horského jako podklad pro další jednání. Současně však byla konstatována existence řady nedořešených otázek v souvislosti s projektem VIC UO, které souvisejí především s rozsahem dislokace některých pracovišť a laboratoří FEM a FVT v rámci VIC UO. Z tohoto důvodu rektor - velitel uložil kvestorovi ve spolupráci s děkany fakult dislokovanými v Brně a náčelníkem VIOd dopracovat původní prezentaci a předložit ji znovu k projednání na dubnovém kolegiu.

Kolegium rektora dále vyslechlo doklad ZR plk. Josefa Trojana o připravenosti součástí a složek UO na provedení Tématické kontroly ze strany 1. ZNGŠ, která proběhla na UO ve dnech 11. až 13. dubna 2006. V této souvislosti je potřebné poznamenat, že závěry tématické kontroly, která byla zaměřena na všechny klíčové oblasti života a práce školy, vyzněly velmi příznivě. Při této příležitosti vyjádřil ředitel sekce personální MO a místopředseda kontrolní komise genmjr. Vladimír Lavička při vyhodnocení tématické kontroly poděkování velení školy a všem příslušníkům UO, kteří se podíleli na dílčích dokladech a na přípravě předkládané dokumentace.

Pplk. Miloš Dyčka,
tajemník rektora – velitele UO

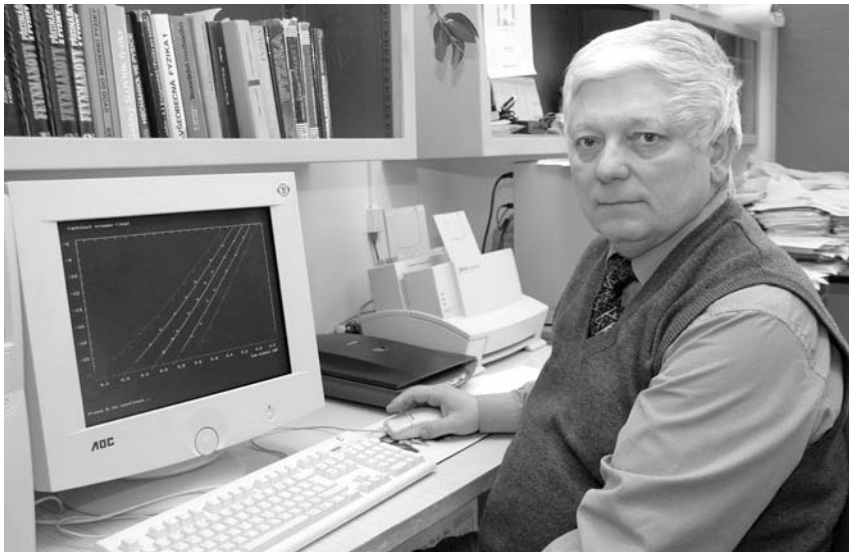

Cena rektora za vědeckou práci

Hned po zahájení třetího řádného zasedání Vědecké rady Univerzity obrany v pondělí 24. dubna byla slavnostně předána Cena rektora za vědeckou práci v roce 2005 docentu RNDr. Janu Kohoutovi, CSc. (na snímku), vědeckopedagogickému pracovníkovi Katedry matematiky a fyziky Fakulty vojenských technologií UO. Cena rektora byla jmenovanému udělena za soubor vědeckých a odborných prací publikovaných v loňském roce. Docent Kohout v roce 2005 publikoval 2 články v impaktovaných časopisech z databáze Web of Science, 11 článků v zahraničních odborných časopisech a vystoupil s 8 příspěvky na mezinárodních konferencích doma i v zahraničí. Cenu rektora mu předal prorektor pro vědeckou činnost UO major doc. MUDr. Jan Österreicher, CSc.

Poté se před Vědeckou radou UO uskutečnila veřejná habilitační přednáška Ing. Vladimíra Pitschmanna, CSc. na téma Perspektivy rozvoje detekce otravných látek a obhajoba jeho habilitační práce Detekční trubičky v systému chemického průzkumu a chemické kontroly. Předsedou hodnotící komise byl prof. Ing. Karel Vytřas, DrSc. z Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice. Ing. Vladimír Pitschmann, CSc. je zaměstnancem pražské firmy ORI-TEST a bude navržen na jmenování docentem

Vědecká rada UO dále projednala Etický kodex příslušníků UO v oblasti výzkumu a vývoje a zvolila etickou komisi.

– pa –

Krátce

Z jednání AS UO

Na březnovém zasedání Akademický senát UO schválil Studijní a zkušební řád pro studenty UO, kteří nejsou zapsáni na žádné z jejich fakult a Dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a další tvůrčí činnosti na období 2006 – 2010. Dále kooptoval nového člena AS UO za studentskou komoru prap. Jiřího Pokorného (FVT) za por. Ing. Andreu Dufkovou, která odešla studovat do zahraničí. Stálou účastí na zasedáních Hospodářské rady UO byl za senát pověřen senátor Ing. Pavel Vyleťal (FEM).

Předběžné výsledky přijímaček

V těchto dnech děkanáty brněnských fakult vyhodnocují výsledky přijímacího řízení ke studiu na UO pro akademický rok 2006/2007. Do bakalářského a navazujícího magisterského studia se na Fakultu ekonomiky a managementu hlásilo 720 zájemců a na Fakultu vojenských technologií 516 zájemců. K přijímacím zkouškám na FEM, které probíhaly 11. a 12. dubna, se dostavilo 595 uchazečů a přijato ke studiu by mělo být cca 210 zájemců. K přijímacím zkouškám na FVT ve dnech 18. až 21. dubna přišlo 367 uchazečů a přijato ke studiu by mohlo být asi 256 zájemců.

Konference na ožehavé téma

Každoročně v předvečer květnových dnů pořádá Český svaz bojovníků za svobodu konferenci na určité historické téma. Letos bylo zvoleno i dnes ožehavé téma Sudetští Němci a Česká republika. Cílem konference, na níž vystoupili odborníci z Ministerstva zahraničních věcí ČR, Historického ústavu Akademie věd ČR, Národního archivu a renomovaní historikové, bylo osvětlit mladým lidem historickou pravdu o událostech odehrávajících se po skončení 2. světové války a souvisejících s odsunem Sudetských Němců z československého pohraničí. Konference, která se konala v hlavním sále MO na Valech, se tak zúčastnili vybraní studenti Univerzity obrany, žáci Střední technické školy MO v Moravské Třebové, Vojenské střední školy v Brně a studenti několika pražských gymnázií.

Den dětí na UO

Při příležitosti blížícího se Dne dětí připravuje Univerzita obrany na sobotu 27. května 2006 pro děti zaměstnanců a přátel školy dopoledne plné zajímavých ukázek, kulturních vystoupení, zábavných her a soutěží. Akce s názvem „Univerzita obrany dětem" proběhne v objektu kasáren na ulici Šumavská v době od 9 do 13 hodin. Děti školního a předškolního věku s rodiči mohou zhlédnout ukázky vojenské pozemní techniky a zbraňových systémů, které jsou tradičním lákadlem dětských dnů na univerzitě. Dále budou k vidění akční ukázky z výcviku studentů UO a příslušníků Městské policie Brno. Na pódiu bude probíhat zábavný program, do kterého se děti budou moci aktivně zapojit. Na nástupišti kasáren se také objeví několik soutěžních stanovišť, na nichž si děti vyzkouší svoji zručnost a čeká je za to sladká odměna.

O schopnosti spolupráce při řízení ochrany obyvatelstva

Ve středu 29. března 2006 se na Univerzitě obrany uskutečnila konference s mezinárodní účastí na téma Interoperabilita v managementu ochrany obyvatelstva. Na jednání se sjeli odborníci, kteří se významným způsobem podílejí na zpracovávání systému ochrany obyvatelstva při živelních pohromách a mimořádných situacích.

Konferenci zahájil rektor Univerzity obrany brigádní generál prof. Ing. Rudolf Urban, CSc., jenž v kontextu událostí odehrávajících se v současné době ve světě i u nás doma vyzdvihl důležitost interoperability, tedy schopnosti spolupráce zainteresovaných složek při řízení ochrany obyvatelstva. Rektor UO využil daného fóra odborníků k prvnímu veřejnému představení myšlenky konstituování nového vědního oboru Bezpečnost prostředí, který by se mohl stal bází pro řešení bezpečnostní problematiky v celé její integritě. Podle generála Rudolfa Urbana by se tato nová vědní disciplína zabývala ohrožením a zranitelností zkoumaného prostředí s cílem efektivní minimalizace rizik, vzniku nežádoucích událostí, jejich negativních dopadů včetně rekonstrukce následků způsobených případnou nežádoucí událostí. V závěru svého vystoupení vyzval účastníky konference k diskusi o tomto návrhu.

Problematice schopnosti systémové spolupráce jednotlivých subjektů v nasazení při krizových situacích, například při záplavách, požárech, ekologických a jaderných haváriích nebo možných epidemiích, se pak věnovali ve svých příspěvcích přítomní odborníci Ministerstva obrany ČR, Ministerstva vnitra ČR, Ministerstva zdravotnictví ČR, Ústavu jaderného výzkumu Řež, Institutu ochrany obyvatelstva Lázně Bohdaneč, dále zástupci českých a slovenských univerzit a vysokých škol, veřejné správy a průmyslových poskytovatelů informačních systémů a technologií. Ze zahraničí vystoupili také představitelé Ministerstva obrany Slovenské republiky a záchranářů z italského města Padova.

V současném světě už není myslitelný systém pro podporu krizového řízení, který by nevyužíval nejmodernějších informačních a komunikačních technologií. Veškeré zúčastněné subjekty mají nějaký informační systém vybudovaný a dochází zde k paradoxnímu jevu, že čím vyspělejší jsou tyto systémy, tím obtížnější bývá dosažení potřebné interoperability těchto subjektů. Přitom existence „společného obrazu situace“ je naprosto rozhodujícím prvkem pro efektivitu záchranných operací, distribuci humanitární pomoci, zamezení eskalace krize a dosažení co nejmenších ztrát.

„Klíčem k realizaci interoperability jsou standardy. Ať už na úrovni přenosových formátů pro přenos dat mezi systémy nebo na úrovni společného datového modelu. Standardizace v dané oblasti postupuje poměrně rychle kupředu,“ uvedl Ing. Jaroslav Pejčoch z firmy T-soft, který na konferenci vystoupil k otázce provázání informačních systémů v rámci krizového řízení. „Interoperabilita v krizovém řízení znamená zajistit co nejefektivnější propojení existujících informačních zdrojů, ať už jsou ve vlastnictví či pod správou státních institucí, či subjektů kritické infrastruktury a dalších.“

Podle Ing. Pejčocha vhodným řešením se jeví projekt MEDSI, který byl vyvíjen v rámci programu Evropské unie v letech 2003 – 2005 a na jehož vytvoření se podílelo jedenáct institucí a firem z několika zemí. „Na příkladu systému MEDSI, kde byla zkoumána možnost implementace prvků interoperability s využitím komerčně úspěšné technologie webových služeb, bylo prokázáno, že cesta tímto směrem je v zásadě možná. Ukázalo se, že je možné efektivně propojit existující zdroje informací, pokud využijeme standardy, které jsou v této oblasti již zavedené nebo se připravují,“ řekl Jaroslav Pejčoch.

Na setkání odborníků z oblasti krizového řízení nechyběla ani prezentace Interoperabilního terénního videokonferenčního systému, který je vyvíjen na Katedře ochrany obyvatelstva Fakulty ekonomiky a managementu UO. S touto technologií přítomné seznámil major Ing. Jozef Heretík.

Cílem konference, kterou připravila zmíněná Katedra ochrany obyvatelstva FEM, bylo přispět ke zlepšení aplikace účinného, propracovaného a efektivního systému kooperace jednotlivých subjektů při jejich nasazení, a také k řešení provázanosti informačních systémů v rámci krizového řízení. Akceschopnost a součinnost Integrovaného záchranného systému je velmi důležitá pro záchranu lidských životů, majetkových hodnot, hospodářské a státní integrity.

Pavel Pazdera

POMÁHALA i univerzita

Postavením provizorních mostů poskytli příslušníci Univerzity obrany a 151. ženijního praporu z Bechyně významnou pomoc obyvatelům obcí nedaleko Náměště nad Oslavou a Třebíče. Česká armáda se mimo jiné i stavbou mostů zapojila do likvidace následků povodní, které začátkem dubna postihly mnohá místa České republiky.

Most u Naloučan

Když se během prvního dubnového víkendu dala do pohybu masa vody v korytě řeky Oslavy, hrozilo nebezpečí stržení železobetonového mostu u obce Naloučany a zatopení asi dvaceti rodinných domů. Povodňová komise v Náměšti nad Oslavou rozhodla o vytvoření otvoru v nájezdu na most, aby ochránila obec a samotný most před přílivovou vlnou, která se očekávala z přehrady Mostiště u Velkého Meziříčí. Po opadnutí vody zůstala na komunikaci průrva o světlosti 14 metrů.

Na základě žádosti Ministerstva dopravy ČR začala česká armáda připravovat výstavbu mostního provizoria ze soupravy MS uložené ve skladu Státních hmotných rezerv. Odborníci z Geografické služby AČR nejprve provedli geodetické zaměření místa stavby a pedagogové z Katedry ženijních technologií Fakulty vojenských technologií UO ihned zpracovali projekt provizorního přemostění. Pak přišli na řadu ženisté, kteří ve čtvrtek 6. dubna odpoledne mostovou soupravu přivezli, postavili a předali správě komunikací z Třebíče.

Výstavbu náhradního přemostění v délce 21 metrů na komunikaci spojující Naloučany a Ocmanice řídili zodpovědný projektant plukovník Věroslav Kaplan z Univerzity obrany a velitel mostního odřadu kapitán Zdeněk Hrala ze 151. ženijního praporu Bechyně. „Mám tady dvaadvacet ženistů, z nichž více jak polovina staví typ tohoto mostu poprvé. Je to pro ně dobrá zkušenost," uvedl kapitán Hrala, který postavil nemálo mostů při povodních v roce 2002.

Náčelník ženijního vojska plukovník Vojtěch Němeček, který byl rovněž přítomen při stavbě mostu, na adresu bechyňských profesionálů řekl: „Práce jim šla od ruky a odvedli kvalitní dílo. V pondělí nás čeká v Kraji Vysočina výstavba mostu v lokalitě obce Číchov." Za provedenou stavbu vyslovil vojákům poděkování starosta Náměště nad Oslavou pan Vladimír Měrka.

Číchovský most

Zbytky povodní poničeného mostu a vysoká hladina řeky Jihlavy zkomplikovaly vojákům stavbu provizorního mostu v Číchově na Třebíčsku. Původní most z ocelových profilů a s betonovou deskou byl povodňovou vlnou stržen do koryta řeky, kde zůstal zaklíněn na dně. Proto bylo nutné nejprve odstranit všechny části strženého mostu.

Pomocí vyprošťovací techniky se příslušníkům záchranného praporu z Rakovníka zpočátku podařilo vytáhnout z vody pouze část trosek starého mostu. Ale s těžkou betonovou desku se nedalo hnout. Zvažovalo se použití výbušnin. Podle posudku specializované demoliční firmy ovšem nešlo kvůli silnému proudu a vysoké hladině řeky Jihlavy k odstranění zbylých částí použít řízeného odstřelu. A tak záchranáři pokračovali v dalších pokusech a nakonec se jim povedlo desku rozlomit a menší část odtáhnout po směru proudu.

„Máme zpoždění, staveniště není připraveno," konstatoval ve čtvrtek 13. dubna dopoledne jeden z projektantů mostu podplukovník Pavel Maňas z Univerzity obrany. Na úzkém prostranství levého břehu museli dělníci ze správy komunikací ještě zbourat plot s betonovou zídkou a zavést místo kameny a hlínou, aby se provizorní most vůbec na místo vešel. Minimální šířka pro stavbu mostu je totiž 5,2 metrů. Ve čtvrtek navečer pak ženisté z bechyňského ženijního praporu za dvě hodiny postavili sedmadvacetimetrový most přes řeku. Na zpevněném břehu vojáci za pomoci jeřábu sestavili krakorec a následně připojovali jednotlivé díly mostní konstrukce a pak mostovou soupravu vlastními silami posunovali přes řeku.

Bez jediného mostu pro automobily byla malá vesnice Číchov dvanáct dní. „Lidem v obci to nesmírně pomůže. Zásobování bylo strašně těžké, pro každý nákup museli obyvatelé jezdit až 15 kilometrů okolo," řekl starosta obce René Osielský. Díky armádě má obec s 269 obyvateli opět svoji důležitou spojnici. Provizorní most umožňuje přejezd osobních vozidel i nákladních automobilů do hmotnosti pěti tun a zásobování obchodu nacházejícího se na levém břehu řeky Jihlavy.

V projekčním týmu pro výstavbu mostů kromě vedoucího Katedry ženijních technologií FVT plk. doc. Ing. Věroslava Kaplana, CSc. působí pplk. doc. Ing. Pavel Maňas, CSc., npor. Ing. Klára Cibulová a por. Ing. Martin Benda. Našim projektantům však práce nekončí. Nyní připravují projekt náhradního přemostění v Brandýse nad Labem. Zde půjde o stavbu provizorní mostní konstrukce přes řeku Labe na dvou mezilehlých opěrách v délce 87 metrů ze soupravy TMS (těžká mostní souprava).

Pavel Pazdera

Noví absolventi doktorských programů

V úterý 28. března 2006 odpoledne proběhla v aule Univerzity obrany slavnostní promoce absolventů doktorských studijních programů Fakulty ekonomiky a managementu a Fakulty vojenských technologií. Promováno zde bylo dvacet čtyři důstojníků i civilních studentů, přičemž jedním z nich byl i polský major.

Promoce začala příchodem absolventů, proděkanů obou fakult, předsedy Akademického senátu FEM pplk. Ing. Lubomíra Poročáka, Ph.D., děkana FEM plk. Ing. Miroslava Šuhaje, Ph.D., děkana FVT plk. prof. Ing. Zdeňka Vintra, CSc. a rektora – velitele UO brigádního generála prof. Ing. Rudolfa Urbana, CSc. Spolu s příchodem děkanů a rektora byly přineseny symboly obou fakult a školy: meče; na závěr byl přinesen bojový prapor Univerzity obrany. Zazněla i hymna České republiky.

Samotný akt promoce byl rozdělen na dvě části podle fakult. Nejdříve bylo promováno sedm studentů FEM v doktorských studijních programech Ochrana vojsk a obyvatelstva, Teorie řízení a použití jednotek a útvarů pozemních sil a sil územní obrany Armády ČR a Ekonomika a management. Nejvyššího vysokoškolského vzdělání dosáhl i major Ing. Tomasz Dukiewicz z polských ozbrojených sil. Ve druhé části byli promováni noví doktoři Fakulty vojenských technologií v programech Vojenská technika elektrotechnická, Vojenská technika strojní, Vojenské stavby a Teorie obrany státu.

Na závěr slavnostního shromáždění akademické obce, kterého se zúčastnili i rodinní příslušníci nových doktorů, zazněla studentská hymna Gaudeamus Igitur.

Absolventům tak byl přiznán akademický titul Doktor s právem užívat zkratku Ph.D. za jménem, což bylo potvrzeno vydáním diplomu a dodatkem k diplomu děkany obou fakult.

– vili –

Slib absolventa stvrzuje mjr. Tomasz Dukiewicz

Diplom předává děkan FVT plk. Zdeněk Vintr

Bezpečnostní konference KIS

V úterý 18. dubna se v Loveckém salónku centra Sladovna v Černé Hoře sešli pracovníci AČR, kteří se věnují bezpečnosti komunikačních a informačních systémů (KIS). Konference byla uspořádána Katedrou komunikačních a informačních systémů Fakulty vojenských technologií UO pod záštitou děkana FVT plk. prof. Ing. Zdeňka Vintra, CSc. a ředitele Sekce KIS MO brig. gen. Ing. Jiřího Balouna, Ph.D.

V úvodním vystoupení seznámil účastníky konference plk. Ing. Zdeněk Sauer (vedoucí Oddělení bezpečnosti KIS Sekce KIS MO) s úkoly nově zřízeného Vládního výboru pro informační bezpečnost ČR. Poté pplk. Ing. Pavel Hajný z téhož oddělení rozebral způsoby řízení bezpečnosti v průřezovém KIS. Ochraně utajovaných informací v KIS při plnění úkolů v poli se pak věnoval pplk. Ing. Imrich Szabó. Ten předal slovo pracovníkovi Odboru bezpečnosti MO RNDr. Ing. Janu Stelibskému, který přítomné informoval o zásadách nové bezpečnostní politiky pro informační a komunikační systémy pracující s utajovanými informacemi.

Odpolední program konference vyplnili pracovníci UO: mjr. Ing. Milan Jirsa podrobně popsal bezpečnostní novinky nového operačního systému MS Windows Vista a doc. Ing. Jaroslav Dočkal, CSc. s pplk. Ing. Josefem Kaderkou, Ph.D. možnosti výuky bezpečnostní problematiky za využití Cisco Security Bundle. Konferenci uzavřel expert společnosti GiTy Mgr. David C. Hájíček analýzou nových integračních bezpečnostních nástrojů vhodných pro AČR.

Během dne byla průběžně diskutována (a to často velmi ostře) řada témat, která pálí bezpečnostní manažery v řadě útvarů a zařízení AČR. Příslušníci Katedry KIS, kteří organizačně zabezpečili tuto konferenci, odvedli dobrou práci.

– jd –

Komunikativněji, lépe, výše ...

V prosinci roku 2005 vydal kolektiv autorek z Katedry jazyků FVT publikaci **English Practice for Pilots and Air Traffic Controllers.** Jedná se o skripta určená pro studenty Fakulty vojenských technologií UO v oborech pilot a řídící letového provozu. Cílem bylo vytvořit výukový materiál, který by prezentoval základy odborné anglické terminologie a který by současně splňoval komunikativní pojetí výuky cizích jazyků. Neomezuje se tedy jen na „drilování" slovní zásoby, ale soustřeďuje se i na jazykové dovednosti čtení s porozuměním a mluvení. Tento doplňkový materiál lze používat v kombinaci s výukou obecného jazyka i s výukou odborné terminologie a frazeologie.

Členění na jednotlivé kapitoly je tématické, přičemž výběr témat není ani zdaleka vyčerpávající. Autorky byly spíše vedeny snahou o co nejširší záběr. V názvech jednotlivých kapitol se tak vedle typů letadel a jejich součástí objeví např. letiště, vybavení pilota i počasí, meteorologie a další.

Každá kapitola začíná kvízem, který uvádí do dané problematiky a má funkci jakéhosi odlehčeného „zahřívacího" kola. Autorky doporučují dodržovat jak posloupnost jednotlivých cvičení, tak řazení kapitol (slovníčky uváděné na konci jednotlivých kapitol uvádějí pouze slovní zásobu té které kapitoly, pokud se ale v textech pozdějších kapitol vyskytnou výrazy, které byly vysvětleny již dříve, nejsou již znovu uvedeny). Každá kapitola obsahuje i klíč k jednotlivým cvičením.

Součástí skript je i sekce **Photocopiable** (vhodné ke kopírování) s doplňkovými aktivitami k jednotlivým lekcím.

Z recenze:

„...I particularly enjoyed the synthesis of technological terms and definitions with skilled and modern language learning techniques. I am very impressed with the attention to detail and creative pedagogical approaches to otherwise complex and perhaps somewhat dry learning materials. The authors challenge the students. The initial quizzes peak and focus the student's interest. The illustrations and photos are top notch. The logical sequencing flows from one topic to the next. The English is very high quality. The vocabularies at the end of each chapter are comprehensive. Pronunciation guides are used only when necessary. All in all, a well thought out approach."

Chief Warrant Officer Robert P. McMullin, United States Army Reserve

Uvítáme vaše případné dotazy či připomínky k tomuto novému výukovému materiálu.

Daniela Kaňoková,
Zuzana Kovářová, K-218

KOMENTÁŘ

K názvu UO v širších souvislostech

V jednom z minulých čísel Listů UO (č. 2/2005) byl představen nepochybně správný náhled na název naší univerzity a význam příloh zákona č. 111/1998 Sb. (zákon o vysokých školách). Na jiných vysokých školách se s tím tak dobře vypořádat nedokázali: např. Masarykova univerzita jako svůj oficiální název užívala právě podobu z přílohy zákona o vysokých školách – tedy Masarykova univerzita v Brně. Od 1. ledna 2006 ovšem nastala novelou zákona o vysokých školách změna: na popud vedení Masarykovy univerzity zákonodárce v příloze 1 (veřejné VŠ) zmíněného zákona vypustil z označení jejich alma mater sídelní město Brno. V příloze 2 (státní VŠ) však Univerzitě obrany její sídelní město připojeno zůstalo, stejně jako i jiným vysokým školám v příloze 1. Zatímco dříve mohl být tento seznam vykládán jako seznam názvů a sídel (uvádět u vysokých škol, která v názvu nesou i jména svých sídelních měst, např. Mendelova zemědělská a lesnická univerzita v Brně nebo Univerzita Pardubice, toto sídlo opakovaně, by bylo smysluprosté), tak to bude po poslední novele obtížnější.

Znamená to něco pro Univerzitu obrany? Naštěstí ne, což ostatně demonstruje lesk i bídu právní hermeneutiky. Jen si to v budoucnu zřejmě vyžádá další zásah zákonodárce.

K podobám názvů vysokých škol v zásadě můžeme říci, že prvorepublikový zákonodárce nezahrnoval do názvů univerzit i jejich sídla, zatímco poválečný preferoval názvy vysokých škol včetně jmen jejich sídelních měst. I v tom se projevila jistá diskontinuita s meziválečnou republikou. To však byla spíše drobnost, protože některé školy – jako např. Masarykova univerzita – měnily svá jména kompletně.

Zmíněná vysoká škola – nesoucí jméno prvního československého prezidenta – byla zřízena v roce 1919 jako svého času druhá česká univerzita. Stalo se tak na návrh poslanců prof. JUDr. Karla Engliše (jejího budoucího prvního rektora) a spisovatele Aloise Jiráska. Zřízeny tehdy byly čtyři fakulty: lékařská, právnická, filozofická a přírodovědecká. V padesátých letech se pak přednostně užíval neoficiální název Brněnská univerzita, ale k úřednímu přejmenování zatím ještě došlo. Čas dozrál až v roce 1960, kdy byl vládním nařízením č. 120/1960 Sb. název změněn (§ 10): „Název university v Brně zní Universita Jana Evangelisty Purkyně v Brně." Jak vidíme, tak Masarykovo jméno nebylo hodno zmínky ani při své výměně. Připomíná mi to jednu anekdotu: „Panáčku, jak to, že se ty názvy mění?" „Ale babičko, co se divíte, vy jste se za svobodna jmenovala také jinak." Teprve zákonem č. 48/1990 Sb. se univerzita vrátila ke svému původnímu pojmenování.

Mgr. et Mgr. Ondřej Horák, K-214

Přepadeni na Moravě

Probouzející se jarní příroda, sluníčko, které získává svoji v zimě ztracenou sílu, zpěv prvních ptáků; zatímco na svazích pomalu odtávají poslední zbytky sněhu, tak na loukách netrpělivě vykukují první zelené výhonky trávy. Na druhou stranu je poněkud blátivo, ve stínu ještě vládne zima a nedaleká říčka Bílá voda je poněkud rozvodněná. Tak se představil kemp Baldovec prvnímu turnusu studentů z Fakulty ekonomiky a managementu UO, kteří sem přijeli první týden v dubnu absolvovat šestidenní Kurz speciální tělesné přípravy.

Pondělí

Ranní příjezd do kempu je prostoupen očekáváním. Co bude, jak a kde se bude cvičit. Ale už první okamžiky pobytu tyto myšlenky zaženou do pozadí: rychle se ubytovat, nachystat si vybavení a jde se cvičit! Celý turnus se rozdělí na dvě části – ta silnější, kde jsou i budoucí velitelé průzkumných jednotek, jde cvičit boj zblízka, ta druhá, slabší, začíná s procvičováním horolezeckých technik na lanové dráze. Ta je, stejně jako hřiště, na kterém se cvičí styl Musado, přímo v kempu. Na závěr dopoledne si druhá skupina stačí zalozit na vysoké horolezecké věži a už se pospíchá k obědu.

Po výborném a sytém obědě zbývá malá chvilka na prohlédnutí chatek, ve kterých jsou studenti ubytováni: dolní část má obývací prostor, malou kuchyňku i sociální zařízení, v patře pod střechou se pohodlně vyspí tři lidé.

Odpolední zaměstnání začíná. První skupina dál procvičuje sebeobranu a boj zblízka a ta druhá odchází na nedaleké skály u Holštejna. Slaňování a lezecké techniky se procvičují až do večeře. Ruce jsou zkřehlé a tak teplé jídlo a horký čaj přijdou k duhu.

První den bývá úmorný, ale ani po večeři nemají studenti čas na odpočinek. Formou přednášek a praktického cvičení získávají znalosti a dovednosti v přežití v přírodě, v práci s lanem a v jištění.

Úterý

Ranní mrazík vítá všechny obyvatele kempu. To, co v pondělí prováděla první skupina, bude teď provádět druhá. Tedy vzhůru do výcviku. Přijíždí děkan Fakulty vojenských technologií a velmi chválí výcvikový prostor, takže odjíždí až těsně před polednem. Nevidí, jak kluci z první skupiny nacvičují taktické slaňování (to se spouští voják hlavou dolů) se samopalem a jejich jízdu po lanovce v sedáku. „Vypadáš jako kudlanka," vtipkují někteří při lezení s cepínky.

Večerní program je rozdělen na dvě části: obě skupiny absolvují topografickou přípravu, kde si opakují hlavní zásady orientace v terénu a práce s mapou a buzolou. Druhá část je už zajímavější, ale jen pro první skupinu: absolvují výcvik v nočním lezení. Na kutě jdou až po půlnoci.

Středa

Třetí den výcviku je ve znamení orientačních běhů. Hned ráno je ještě potřeba zopakovat několik poznatků z topografické přípravy, ale pak se rozlosuje pořadí a hurá na start. Orientační běh probíhá v okolí Baldovce a jeho úspěšné absolvování je podmínkou pro splnění podmínek kurzu.

Odpoledne je pořád chladno a podle plánu má následovat výcvik ve vojenském plavání. Jenže voda je zamrzlá a tak instruktoři přistupují k náhradnímu plánu, ve kterém si dali studenti taky řádně do těla. Formou ukázky a následného nácviku se seznámili s pokročilými technikami boje zblízka.

Večer po přednášce o první pomoci začal noční orientační běh, který trval až do desáté hodiny. První skupina tím ale neskončila, protože jí druhý den ráno začínal komplexní výcvik a dvě noci v přírodě a musela se na to připravit.

Čtvrtek

Přes noc napadl sníh. Není ho sice moc, ale i tak vstávání do bílého chladného rána není nejpříjemnější. Přesto instruktoři nedovolí studentům prochladnout: budou neustále v pohybu.

První skupina si ihned po snídani vyzvedla školní samopaly a vyráží do terénu. „Vůbec nevíme, co nás čeká," prozrazuje praporčík David Kremlička, „tušíme, že bychom měli přespat dvě noci v přírodě." Nejdříve se jde k zatopenému lomu v Baldovci – budou zde nacvičovat překonání vodního toku. Druhá skupina zatím procvičuje lezecké techniky; později se také přesune do lomu, aby si vyzkoušela jiné dovednosti vojenského lezení.

Zatím první skupina dorazila do lomu a ihned zajistila místo cvičení: hlídky na každé straně místa pro přípravu překonání vody. Následuje nafouknutí člunu, slanění k vodní ploše a napnutí la-

nové dráhy. „Překážka představuje vodní tok, veškeré cesty a mosty přes něj jsou zbořeny, studenti se musí dostat vlastními silami na druhý břeh," komentuje cvičení v lomu kapitán David Ullrich. „Materiál k překonání toku byl zabezpečen logisticky." Sjíždí se v plné polní. Lana se prohýbají, ale jsou dobře uvázána – nepovolí. „Moc jsem si zkrátil smyčku a musel jsem všechno tahat rukama," naříká znaveně praporčík Jakub Paul. Mezitím doráží na místo druhá skupina a zdárně se pokouší z přírodních surovin uvařit čaj. „Jako granulovaný čaj," ozývá se.

Záhy vyráží první skupina skrytým přesunem k vojenskému újezdu Březina, který je vzdušnou čarou vzdálen asi 7 kilometrů, skrytým přesunem je to však mnohem víc. Po dlouhých třech hodinách dorazili všichni na místo, ale na odpočinek nebyl čas: musí se zajistit prostor a stanovit směr dalšího postupu, aby se včas došlo, tentokrát už ne skrytě, na místo nočního přespání ve výcvikovém prostoru Dědice. A zatímco druhá skupina obědvá v teple kempu Baldovec, ta první dává zabrat svým nohám.

Po obědě se druhá skupina vydala do lesů v okolí Baldovce, aby se připravila na pátek, kdy začne jejich komplexní výcvik. Studenti si vyzkoušeli postavit nouzový přístřešek a procvičili si další nezbytné úkony k přežití ve volné přírodě.

Mezitím dorazila první skupina do VVP Dědice. Na hrázi malého rybníčku založila ohně, v nedalekém porostu postavila přístřešky a rozestavila hlídky. Aby se výcvik co nejvíce blížil reálné situaci, bylo nutné, aby si studenti zajistili jídlo; proto instruktoři vypustili poblíž tábora osm králíků. Ti však byli zřejmě tak ohromeni náhle získanou svobodou, že se ani nestačili rozkoukat a byli opět polapeni hladovými vojáky. Příprava masitého jídla trvala téměř tři hodiny, během nichž se studenti museli naučit, jak takového králíka stáhnout a vykuchat. Námaha a dlouhé čekání však stálo za to: králík v jílu a pečený králík zachutnal všem přítomným tak, že se po teplém jídle jen zaprášilo.

Už se setmělo a nastal čas pomalu ulehnout ke spánku – vždyť byla téměř hluboká tma. Pro některé studenty z první skupiny to ale rozhodně neměla být klidná noc. Nevěděli totiž, že jim vedoucí kurzu připravili překvapení v podobě přepadu družstvem z chrudimského 43. výsadkového praporu (vedl jej por. Šiška, bývalý student UO, který reprezentoval UO na Letním Survivalu 2004). Výsadkáři už odpoledne zrekognoskovali terén a dokonce se přiblížili ke studentům, kteří chystali ohniště, asi na pouhých dvacet metrů. Po desáté hodině večer to všechno začalo. Studenti už spokojeně leželi ve svých spacácích, když dvoučlennou hlídku přepadli dovedně skrytí výsadkáři, kteří mají za sebou nejednu zahraniční zkušenost. Hlídka byla spoutána, byly jí odebrány zbraně a přes hlavu dána kukla. Následoval zhruba tříkilometrový pochod nočním lesem na místo, kde proběhl improvizovaný výslech.

Ačkoliv … byl na ně vyvíjen jak psychický, tak fyzický nátlak, naštěstí velmi malý – takový, který se běžně v boji a při výslechu zajatců nepoužívá. To vše bylo jen slabým odvarem toho, co je ve skutečné akci může potkat, i když to tak na první pohled nevypadalo; přesto oba studenti vydrželi a prozradili jen své jméno a hodnost: praporčík Radim Veselý a praporčík Ondřej Chlupáč. „Věděli jsme, že nám nemůžou ublížit," svěřili se později oba zajatci, „a s tím jsme počítali. Kdyby mohli, tak by se s námi vůbec nepárali a do patnácti minut by věděli všechno. Rozhodně to je zajímavá zkušenost."

Druhé přepadení bylo naplánováno na konec noci, kdy se z prostoru nedaleko tábořiště dostávali studenti po jednom na předem určenou kótu. Z té, poté co všichni přišli na určené místo, odcházeli zpět do tábora v Baldovci. Tentokrát byl přepaden a unesen budoucí velitel průzkumných jednotek prap. Bronislav Němec. Ten se jako správný voják bránil a dal, ale i dostal, pěkných pár ran. I on byl odveden se svázanýma rukama, zalepenými ústy a kuklou na hlavě do ležení výsadkářů a byl podroben výslechu.

Nad ránem, kdy zbytek prvního družstva pochodoval na Baldovec, se v táboře chrudimských výsadkářů už nevyslýchalo a čekalo se na odjezd do tábora. Všem třem zajatcům byla sundána pouta a umožněn jim volný pohyb. Toho využil praporčík Němec – zachoval se jako pravý průzkumák. Pod záminkou, že se potřebuje zahřát, odešel kousek mimo tábor, kde předstíral cvičení, aby ve správný okamžik uprchl. Výsadkáři jej chvíli hledali, ale pak přestali, protože museli zbývající dva studenty odvézt do kempu. „Políčil jsem na ně lest," vypráví prap. Němec. „Nejdřív jsem se podle vycházejícího slunce zorientoval, během cvičení jsem obhlížel terén a pak jsem v nestřeženém okamžiku utekl. Přitom jsem odhodil kuklu. Z logiky věci bych pak měl utíkat na druhou stranu, ale protože jsem věděl, že se takhle běžně uvažuje, pokračoval jsem dál na jihozápad." Praporčík Němec se pak skryl v hustém lesním porostu a chvíli sledoval marné hledání výsadkářů. Potom pokračoval dál až do Podomí, kde z místní školy zavolal

(Pokračování na str. 10)

Boj v zastavěném prostoru aneb Kterak skupina Commandos ověřovala teorii v praxi

Poslední březnový den a na „apríla“ vyrazila skupina Commandos na zkrácený víkendový výcvik. Byly stanoveny dva základní cíle – pobýt chvíli s Honzou Nohelem, komandosákem, který měl nedávno vážný úraz a vzpamatovává se z něj, a procvičit některé základní činnosti jednotlivce a malých skupin při boji v zastavěném prostoru.

Zahájení akce bylo věnováno štábní práci s mapou. Poté se skupina vlakem přesunula do místa Honzova bydliště a asi sedmikilometrovým pěším přesunem po skupinách bylo provedeno zaujetí prostoru společného pobytu s Honzou. V jedné ze skupin šel i Honza. I přesto, že bylo vidět, že ho přesun dost vyčerpává, vydržel. Frajer! Poté asi na tři hodiny zaplápolal oheň a při požívání křupavých špekáčků se tlachalo o všem možném. Po desáté hodině odvezli Honzu rodiče autem domů. Bylo to hezké rozjetí akce.

Následoval noční přesun dvou skupin zpět do Brna. Složitý a rozbahněný terén prověřil topografické, fyzické i psychické schopnosti příslušníků skupin.

Sobota byla věnována nácviku základních taktických činností boje v zastavěném prostoru – vstupu do objektu a místností v různě početných skupinách a různými způsoby a činnostem v objektu. Jako instruktor při procvičování těchto činností působil příslušník Policie České republiky z obvodního oddělení Brno-sever. Nácviky „nasucho“ postupně vystřídaly paintballové souboje, které dostatečně prověřily získané návyky a dovednosti. Všichni příslušníci Commandos odcházeli z akce značně potřísněni barvou z paintballových kuliček, velmi viditelně označkováni podlitinami na měkkých tělesných tkáních po zásazích, ale bohatší o řadu praktických zkušeností ze zásad chování v objektech.

Poměrně široká debata o prožitcích v závěru sobotního výcviku potvrdila mnohé – skupina Commandos je dobrá parta, která má zájem o něco navíc a ve prospěch zvyšování své osobní profesionality jsou tito studenti (zcela jistě nejen oni) ochotni obětovat volný čas i finanční prostředky.

Pplk. Zdeněk Flasar, K-110

Přepadeni na Moravě

(Dokončení ze str. 9)

svým instruktorům, že je v pořádku a je na cestě do Baldovce.

Pátek

Do sedmi hodin ráno jsou už všichni, kromě praporčíka Němce, zpět v táboře v Baldovci. Krátký odpočinek postačí jen k rychlému načerpání nových sil a už se zase vyráží. Tentokrát jdou na orientační pochod všichni. Nejlepší borci z první skupiny si vylosují dva kolegy a vytvoří tak jednu hlídku. Je jim stanoven postup ke kontrolám a první azimut – a s plnou polní se vyráží. Jen zajatci jsou osvobozeni od dopolední části. Praporčík Němec doráží do tábora kolem desáté hodiny nevyspalý, potlučený, unavený, špinavý a bez výstroje a výzbroje, kterou zanechal na místě výslechu (naštěstí mu ji výsadkáři ráno přivezli).

Zajatí studenti výslech „přežili“.

K první kontrole je to docela daleko a stává se, že některé hlídky jdou kus cesty spolu, alespoň to rychleji utíká. Kolem poledne doráží na kontroly první hlídky a určují podle indicií další směr postupu. „Tady si sedneme a najíme se,“ velí praporčík Jeníček, člen hlídky 3. Při pohledu do mapy se mu protáhne obličej: „K další kontrole to je přes půl výcvikového prostoru!“

Odpoledne je na trase připravena řada překážek a úkolů, které musí všichni překonat. Předvádí své dovednosti ve vojenském lezení nebo v první pomoci, které během kurzu získali. Na posledním stanovišti pak staví přístřešky a připravují si večeři. Rychle spát, únava se hlásí o slovo.

Sobota

Budíček je ve dvě ráno: hlídky se přesunují výcvikovým prostorem do Baldovce, aby do jedenácti byli v cíli. Opět se potýkají s přírodními i umělými překážkami.

Na oběd jsou už všichni v táboře a ve dvě hodiny přijíždí autobus. Směr Brno – kurz skončil. Na regeneraci sil zbývá neděle a jde se zase do školy.

Kurz

Každý rok absolvují studenti Univerzity obrany speciální jednotýdenní kurz tělesné přípravy. V prvním a druhém ročníku se jedná o letní – cyklistika a vodáctví – a zimní – lyžování. V posledním roku jejich bakalářského studia projdou speciálním kurzem, který je fyzicky i psychicky nejnáročnější.

Tento jarní kurz byl určen pro studenty Fakulty ekonomiky a managementu, Fakulta vojenských technologií jej absolvovala už na podzim. Obě fakulty jej absolvovaly ve více turnusech v krásném prostředí Autokempu Baldovec. „Z hlediska aktivit, které zde provádíme, je to nadstandardní vybavení: lanová dráha, lezecká věž, prostory pro nácvik boje z blízka. Kromě toho, do výcvikového prostoru je to asi sedm kilometrů, kousek odtud jsou skály na Holštejně,“ zhodnotil podmínky k výcviku vedoucí prvního turnusu a vedoucí Skupiny speciální tělesné přípravy Katedry tělesné výchovy FVT mjr. Pavel Smutný.

„Účelem kurzu není dostat studenty na kraj jejich psychických a fyzických možností, ale ukázat jim, že když se při plnění bojového úkolu dostanou do situací, před jaké je tady cvičně stavíme, tak můžou očekávat značné vypětí a rovněž předpokládat, co je čeká. Vzpomenou si na chyby, které udělali tady a pak se jich v ostré akci vyvarují,“ řekl dále major Smutný.

Text a foto: Vilém LIPOLD

Připravované změny v silničním provozu

Nedávno proběhlo plánované zaměstnání děkana FEM k tématice vojensko-odborné přípravy „Velitel vojenského vozidla“, včetně následného přezkoušení. Přednáška byla aktuálně rozšířena o vyhodnocení nehodovosti v AČR za rok 2005 a seznámení s připravovanými změnami zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, které přinesl zákon č. 411/2005 Sb. a budou platit od 1. 7. 2006.

Školení velitelů vojenských vozidel a jejich přezkoušení se podle platných předpisů týká všech, kteří budou tuto funkci zastávat v nadcházejícím období. Provádí se dosud dvakrát ročně. K úspěšnému zvládnutí funkce velitele vojenského vozidla je nezbytné prostudovat příslušné právní předpisy ČR a interní normativní akty AČR, zejména zákon č. 361/2000 Sb., vyhlášku MDS č. 30/2001 Sb., Zákl – 1, Všeob P – 37, Všeob P – 5, Dopr 3 – 1, Směrnice pro používání techniky AČR v míru, Rozkaz MO č. 13/2000 Sb., vyhlášku MO č. 274/1999 Sb., č. 277/1999 Sb. a další možné prameny.

Důležitá poznámka: Školení velitelů vozů v žádném případě nenahrazuje povinné školení všech těch, kteří chtějí využívat soukromého vozidla na služební cesty. V nařízení NGŠ pro rok 2006 z prosince 2005 je uvedeno, že se provádí 1x ročně v rozsahu minimálně 4 hodin. V nařízení je uvedená i tématika, kterou je třeba v rámci školení v oblasti bezpečnosti provozu odpřednášet. Na děkanátech fakult by měl být seznam proškolených, kteří mohou užít soukromé vozidlo na služební, či pracovní cestu.

Pro vyhodnocení nehodovosti v oblasti řízení služebních a soukromých vozidel příslušníky AČR byly použity poznatky poskytnuté vojenskou dopravní policií (VDP). VDP řešila v období roku 2005 celkem 161 nehod (proti 215 v roce 2004 a 217 v roce 2003) zaviněných řidiči služebních vozidel, při kterých byla 1 osoba usmrcena, 4 osoby těžce a 10 osob lehce zraněno. Celková hmotná škoda se pohybovala kolem 8,4 mil. Kč. Hlavními příčinami dopravních nehod způsobených služebními vozidly byly nepřiměřená rychlost, nedání přednosti v jízdě, nesprávné předjíždění a nesprávný způsob jízdy. Proti předchozímu roku byl zaznamenán pokles nehod způsobený nepřiměřenou rychlostí a nedáním přednosti v jízdě, ale narostl počet nehod v důsledku nesprávného předjíždění a nesprávného způsobu jízdy.

V hodnocení dopravní nehodovosti při řízení soukromých vozidel bylo v roce 2005 evidováno celkem 279 dopravních nehod (proti 290 v roce 2004 a 271 v roce 2003) způsobených vojáky. Při těchto nehodách bylo 98 osob zraněno lehce, 23 osob zraněno těžce a 4 osoby přišly o život. Při porovnání se stejným obdobím předchozího roku se ukazuje, že ke snížení došlo v počtu nehod z důvodu nepřiměřené rychlosti (o 4 %), nedání přednosti v jízdě (o 2 %) a požití alkoholu před jízdou (o 2 %). Naopak nárůst nehod je z důvodu nesprávného předjíždění (4 %) a nesprávného způsobu jízdy (o 4 %). Z uvedeného je patrno, že profesionalizace se příliš pozitivně na snížení počtu dopravních nehod neprojevila. Je zřejmé že mnohé nehody byly způsobeny nezodpovědným chováním – selháním lidského činitele a to v mnohých případech i několikanásobně (alkohol a nepřiměřená rychlost s nedáním přednosti v jízdě a současně i technické závady na vozidle).

Dané skutečnosti jsou obecně obrazem chování lidí ve společnosti a tedy i v armádě. Vláda se proto prostřednictvím ministerstev rozhodla řešit velmi vážnou situaci v silničním provozu, která vede k mnoha tragickým následkům, novelizací příslušných zákonů prostřednictvím zákona č. 411/2005 Sb. Uvedeným zákonem se mění zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 247/2000 Sb., o získávání a zdokonalování odborné způsobilosti k řízení motorových vozidel, ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony.

(Pokračování příště.)

Pplk. Jaromír Mareš, K-105

V pátek 14. dubna 2006 předal prorektor pro vnější vztahy UO plk. gšt. Ing. Miloslav Vácha jedenácti účastníkům kurzu ELINT z Estonska certifikáty o absolvování speciálního školení na Fakultě vojenských technologií UO. Příslušníci estonských ozbrojených sil prošli na Katedře radiolokace FVT čtrnáctidenním účelovým kurzem Základy radiotechnického průzkumu – pasivní sledovací systémy s časoměrně hyperbolickou metodou určování polohy zdrojů signálu. Celý kurz byl veden v angličtině.

INFORMUJEME

Habilitační řízení

Dne 20. března 2006 bylo zahájeno habilitační řízení v oboru Ekonomika obrany státu s Ing. Miroslavem Cempírkem, CSc. z Katedry logistiky Fakulty ekonomiky a managementu UO.

Řízení ke jmenování profesorem

V síni vědecké rady UO (Kounicova 65, Brno) proběhnou 23. května 2006 před vědeckou radou Fakulty vojenských technologií UO dvě veřejné přednášky: od 9 hodin přednáška doc. Ing. Jaroslava Čecháka, CSc. z Katedry radiolokace FVT na téma Koncepce vědecké práce a výuky v oblasti pasivních detekčních systémů a od 11 hodin přednáška podplukovníka doc. Ing. Jiřího Bally, CSc. z Katedry zbraní a munice FVT na téma Koncepce vědecké práce a výuky v oblasti nabíjecích zařízení zbraní. Předsedou hodnotící komise je u doc. Čecháka prof. Ing. Václav Přenosil, CSc. z Fakulty informatiky MU Brno a u pplk. Bally prof. Ing. Jan Kusák, CSc. z Prototypy – ZM, Brno.

Výstavy s duchovní tematikou

Generál duchovní služby

Slavnostní vernisáží ve čtvrtek 27. dubna byly na Univerzitě obrany zahájeny hned dvě výstavy: Monsignor Methoděj Kubáň, generál duchovní služby a LURDY – cesty naděje. Tyto výstavy přibližují osobnost generálního vikáře československé branné moci před 2. světovou válkou generála Kubáně a každoroční mezinárodní vojenskou pouť ve francouzských Lurdech. Výstavy, které uspořádaly Univerzita obrany a Duchovní služba AČR, je možné si prohlédnout v budově Fakulty ekonomiky a managementu na ulici Kounicova 44 do 19. května 2006.

Methoděj Kubáň vystudoval Teologickou fakultu v Olomouci, byl vysvěcen na kněze a do vypuknutí první světové války působil v civilní správě. V roce 1914 se jako duchovní dostává nejprve na ruské a poté srbské i albánské bojiště. Po vzniku Československa vykonává různé funkce v rámci armádní duchovní služby. Začíná jako duchovní posádkové nemocnice v Brně, po půlroce odchází do Žiliny, kde již v roce 1922 dosahuje hodnosti štábního kuráta. O dva roky později je jmenován do hodnosti vrchního kuráta, jež byla v červnu 1926 přejmenována na majora duchovní služby.

V polovině dubna 1929 byl již podplukovník Methoděj Kubáň přemístěn do Hradce Králové, kde až do listopadu 1934 působil jako duchovní správce 4. pěší divize. Byl činný i v civilní duchovní správě, kde často spolupracoval s tehdejším královéhradeckým biskupem Karlem Kašparem, který se na podzim roku 1931 stal arcibiskupem pražským a primasem českým. Jejich spolupráce měla pravděpodobně vliv na výběr vhodného kandidáta do funkce generálního vikáře československé branné moci. Tím byl Methoděj Kubáň jmenován v únoru 1935, v červenci byl povýšen do plukovnické hodnosti a v témže roce se stal i monsignorem. O tři roky později jej prezident republiky povýšil do nejvyšší vojenské hodnosti – generála duchovní služby.

Mnichovskou dohodu a následnou okupaci republiky nesl Methoděj Kubáň velice těžce. Zapojil se do protifašistického odboje v řadách Obrany národa a pomáhal i rodinnám zatčených a perzekuovaných. Na základě udání byl 29. srpna 1940 pro údajnou urážku německé branné moci zatčen gestapem. Nejprve byl vězněn v káznici v Budyšíně, poté převezen do pankrácké věznice v Praze, posléze do Malé pevnosti v Terezíně a nakonec do koncentračního tábora v Dachau. Tam přijel 13. února 1942 jako vězeň s číslem 29124. Dne 5. března v ranních hodinách podlehl brutálnímu týrání.

Za své hrdinství byl po válce vyznamenán in memoriam Československým válečným křížem a povýšen na generála šéfa duchovní služby. To byla v tehdejší době nejvyšší vojenská hodnost pro duchovní. V roce 1946 byla odhalena pamětní deska na kostele v Josefově, kde působil, a o rok později i na kostele v jeho rodné Horní Bečvě.

„Generál duchovní služby Methoděj Kubáň položil základy této služby, na které dnes navazujeme a dále je rozvíjíme," říká o jeho osobě hlavní kaplan AČR podplukovník Tomáš Holub. V září loňského roku uplynulo 120 let od narození monsignora Methoděje Kubáně.

Pavel Pazdera

LURDY – mezinárodní vojenská pouť

Lidé v naprostém tichu přistupují k posvátnému pramenu u jeskyně zjevení Panny Marie na břehu řeky Gavy a pak se zastaví v bazilice Neposkvrněného početí. Zdraví i nemocní věří, že Panna Maria vyslyší jejich prosby.
Do francouzských Lurd, které mají necelých 18 tisíc obyvatel, ročně zavítá 4,5 miliónu poutníků, mezi kterými jsou i příslušníci armád z desítek zemí.

Ve světě je 1870 poutních míst, o nichž lidé tvrdí, že se zde přihodilo něco nadpřirozeného. Sedmdesát procent z nich je zasvěceno Panně Marii, která uzdravuje nemocné a obyvatelstvo ochraňuje před pohromami. V Lurdech k prvnímu zjevení Panny Marie došlo 11. února 1858, kdy se 14letá Bernadetta Soubirousová vydala na dříví. V nedaleké jeskyni uviděla krásnou paní obklopenou světlem. Nikdo jí však nevěřil. Bernadetta se s tajemnou ženou měla setkat celkem 18krát, naposledy 16. července 1858: „Žádala, abych vyzvala faráře ke zbudování kaple na tomto místě. Přikázala mi také, abych holýma rukama vyčistila a prohloubila maličký pramen." Za krátký čas tam pro vodu poslal kameník Louis Bouriette, který po výbuchu nálože přestal vidět, svou vnučku. Ve vodě pak namočil kus látky, přiložil si ji na oči – a zrak se mu vrátil.

Průvody poutníků v Lurdech každoročně na jeden víkend obohatí vojáci z celého světa. Loni se jich zde sešlo 16 500 z 33 zemí. „Česká výprava čítala sto devadesát lidí," říká Václav Kupilík z Vojenských lázeňských a rekreačních zařízení MO. Toto místo vyzařuje at-

(Pokračování na str. 13)

Německý profesor přednášel o Etických aspektech vedení zahraničních operací

Dne 28. března proběhla na UO mimořádná přednáška prof. Dr. Gerharda-Heinze Justenhovena, ředitele institutu Teologie a mír při Univerzitě Bundeswehru v Hamburku na téma Etické aspekty vedení zahraničních operací. Jeho zajímavá přednáška byla určena především studentům kariérových kurzů Ústavu operačně taktických studií.

Profesor Justenhoven vycházel z jasného rozboru mezinárodní situace a nových skutečností, které předznamenávají bezpečnostní politiku ve světě. Postoj k „nestabilním" státům, snaha různých skupin o získání jaderné zbraně nebo mezinárodní terorismus jsou jevy, jež pokládají nové výzvy jak těm, kteří se věnují umění vedení boje, tak i těm, kteří se snaží definovat, jakými prostředky je ještě přípustné bojovat. Celá oblast etiky v problematice bojového nasazení je založena na principu obrany hodnot společnosti, jíž voják slouží, a z toho důvodu je také nepřípustné používat metody, které právě tyto hodnoty v zásadě narušují, byť by se týkaly opačné strany. Zvlášť výrazně se to váže na zachovávání zásadních etických a potažmo právních pravidel vůči civilnímu obyvatelstvu. Armáda demokratického státu nesmí nikdy přejít na způsob boje těch, kteří žádná pravidla nedodržují a řídí se jen kritériem účinnosti.

Celospolečenský vývoj mezinárodních vztahů je prvkem, který by neměl unikat pozornosti vojáků. V teoretičtější části své přednášky se prof. Justenhoven zamýšlel nad rolí Rady bezpečnosti OSN, nad převzetím iniciativy USA v boji proti terorismu a nad etickou přípustností takové iniciativy bez souhlasu Mezinárodního společenství. Důležitou oblastí je také šíření a vůbec vlastnění jaderných zbraní. Dilema, které se řeší na úrovni diplomacií, by podle profesora Justenhovena nemělo unikat zájmu vojáků, kteří jsou nasazováni v rámci zahraničních misí právě v oblastech jako je Irák, Afghánistán nebo Kosovo.

Na postoji uznávaného odborníka k těmto otázkám se zřetelně projevila historická zkušenost německé armády zneužité Hitlerem. Od konce druhé světové války se Bundeswehr zaměřuje na pojetí vojáka jako občana v uniformě, který má svá práva a také povinnost rozlišovat, je-li jeho nasazení správné nebo ne. Pojetí armády jako slepého nástroje moci vládnoucí garnitury je pro Němce v současnosti zcela nepřípustné. Stojí za zamyšlení, zda i zkušenost české armády v mnohém nemá podobnou tradici slepého nástroje, v němž si jedinec neklade otázky, které by ho mohly přivést k postoji nesouhlasu. Podle mých zkušeností s různými armádami v rámci Severoatlantické

Kam až může armáda zajít, aniž by jednala proti lidskosti

aliance zaujímá postoj Němců krajní pozici, která je opačná např. vůči armádě britské nebo ozbrojeným silám USA, kde je naopak kladen důraz na bezpodmínečnou loajalitu. V rámci AČR je diskuse na toto téma zatím zcela nerozvinutá.

V konkrétnější části své přednášky se prof. Justenhoven zaměřil na oblasti, kde je dodržování etických zásad i pravidel mezinárodního práva zvláště problematické. Uvedl několik příkladů. Mezi nimi například situaci, že voják koaličních sil v Afghánistánu není schopen nikdy předem rozeznat, zda je domorodý muž pokojný pastevec ovcí tradičně ozbrojený kalašnikovem, nebo je to talibánský partyzán, který využije první příležitost k napadení vojáků ze zálohy. Řešením není preventivní likvidace všech potencionálních nepřátel, nýbrž zajištění situace takovým způsobem, že nebudou na jedné straně ohroženy životy civilního obyvatelstva a na straně druhé se bude dbát na bezpečnost vlastních vojáků. To je veliký a nesnadný úkol, na který by jak velitelé, tak i ostatní vojáci měli být speciálně cvičeni.

Etické otázky jdou ruku v ruce s proměňující se tváří válek a bojů. Velkou výzvou je právě stírání rozdílů mezi kombatanty a civilisty. Situace jako v Mogadišu, kdy na vojáky USA stříleli teroristé zprostředka davu civilistů, stejně jako přesunutí bojů do osídlených měst, jsou situacemi, které vyžadují nejen vypracovávání nové vojenské taktiky, ale i jasných morálních kritérií, kam až může pravidelná armáda zajít, aniž by jednala proti lidskosti.

V závěru se prof. Justenhoven zmínil o problematice zacházení s válečnými zajatci. Tato diskuse byla v poslední době několikrát otevřena v souvislosti s událostmi v Abu Ghraibu a na Guantanámu. Americký postoj je tradičně tvrdší než postoj evropských zemí. Jakékoliv formy mučení jsou ale z etického hlediska neospravedlnitelné, i kdyby znamenaly získání informací vedoucích k zamezení velkým ztrátám. Jasnou etickou normou je pravidlo, že omluvitelné jsou pouze takové prostředky, které bychom sami dokázali omluvit, kdyby je nepřítel prováděl na našich lidech. Má-li mít naše vlastní strana morální autoritu napravovat křivdy u druhých, musí sama stát na jasných morálních pravidlech. To je vlastně obecné kritérium jakékoli autority – nejen válečné.

Npor. Mgr. Martin Vařeka, kaplan UO

(Dokončení ze str. 12)

mosférou, díky níž vojáci pochopí, že nejsou předurčeni k tomu, aby válčili či hledali nepřítele, ale spíš cesty k porozumění."

Tradici vojenských poutí založili po 2. světové válce příslušníci francouzské a německé armády jako akt usmíření mezi národy. Od roku 1992 sem přijíždějí i naši vojáci. Již 48. mezinárodní vojenská pouť v Lurdech se uskuteční ve dnech 17. až 22. května 2006 a zúčastní se jí dvacet studentů UO. Vojenskou pouť v Lurdech představuje současná výstava LURDY – cesty naděje, jejímž autorem je Václav Kupilík z VLRZ.

– der –

Odešel vynikající pedagog a kamarád

Jako blesk z čistého nebe nás zasáhla v pátek 21. dubna zpráva o náhlém a nečekaném úmrtí našeho kolegy a kamaráda plukovníka doc. Ing. Zdeňka Mandovce, CSc.

Vojákem z povolání se stal v roce 1974, kdy absolvoval studijní obor velitelsko-organizátorský ženijní na VVŠ PV ve Vyškově. Poté byl ustanoven do různých velitelských a štábních funkcí u útvaru. Ve vojenském školství působil od roku 1983, kdy se stal odborným asistentem na skupině ženijní taktiky ve VVŠ PV. Od roku 2001 vykonával funkci vedoucího katedry, nejdříve ve VVŠ PV Vyškov a posléze na Univerzitě obrany. Ve své pedagogické práci se věnoval zejména teorii zřizování a překonávání výbušných zátarasů v boji.

Bylo pro něj radost učit, předávat svoje bohaté odborné, ale i životní zkušenosti a pobývat a pohybovat se mezi mladými lidmi. Kromě vlastní výuky vedl řadu bakalářských a diplomových prací a byl školitelem několika studentů doktorského studijního programu. Byl garantem studijního modulu Velitel ženijních jednotek ve studijním programu Ekonomika a management. Napsal několik titulů skript.

Ve vědecko-výzkumné práci se plk. doc. Ing. Zdeněk Mandovec, CSc. zabýval problematikou teorie zabezpečení činnosti jednotek a útvarů pozemních sil AČR v soudobých operacích. První vědeckou hodnost kandidáta věd získal po úspěšném ukončení interní vědecké přípravy na VA Brno v roce 1984. V roce 1998 byl po úspěšném habilitačním řízení jmenován docentem pro obor Teorie řízení a bojového použití jednotek pozemního vojska ve VVŠ PV Vyškov. Úspěšně řešil řadu vědeckých úkolů a projektů, podílel se na oponování vědeckých prací a pravidelně vystupoval na odborných konferencích. Měl velmi dobré schopnosti komunikace a prezentace výsledků. Ve spolupráci s velením ženijního vojska a ženijními útvary se podílel na řešení celé řady projektů. Byl členem několika vědeckých rad.

Zdeněk Mandovec měl obdivuhodně široké pole zájmů a aktivit. V mládí byl aktivním sportovcem, sbíral známky, pohlednice a dopisnice. Miloval přírodu, kterou dovedl obdivuhodně zachytit jedním z jeho několika fotoaparátů. Jeho černobílé pohledy do přírody byly k vidění na různých přehlídkách a výstavách. Miloval Střední Čechy a povodí Vltavy, kde spolu s rodinou strávil nejednu dovolenou. Právě kvůli básnickému popisu jeho rodného „Selčanska" byl jeho nejoblíbenějším filmem snímek Vesničko má středisková. Zdeněk žil svojí rodinou a často se se svými nejbližšími přáteli dělil o radosti a starosti rodinného života.

V plné pracovní aktivitě zasáhla plk. doc. Ing. Zdeňka Mandovce, CSc. zákeřná nemoc, které po krátkém boji podlehl. Tato nemoc mu překazila mnohé pracovní a osobní plány, které již nestačil zrealizovat.

Doc. Ing. František Ondroušek, CSc., K-108

STUDENTSKÁ REDAKCE

Tak jaro už je tady, sportovními akcemi se to jen hemží. Nabídka je pestrá, přehled všech sportovních akcí v rámci armády si můžete přečíst na katedře tělesné výchovy na nástěnce u vstupu. Některé ze soutěží již proběhly a to například turnaj v paintballu a právě o této akci si můžete něco málo přečíst v našem dubnovém čísle Listů UO. Takže… Sportu zdar!

Mary

Studentský turnaj v paintballu

Dne 23. března 2006 se konal v tělocvičně Staňkova turnaj studentů Fakulty vojenských technologií UO v paintballu. Zúčastnilo se ho 8 pětičlenných družstev, klání zajišťoval Paintball Club Brno a za Univerzitu obrany to byl pan PaedDr. Jan Migdau. Všechna družstva byla v jedné skupině, zahrála si dle losu s jiným družstvem skupiny, postupující 4 nejlepší družstva hrála dále vyřazovacím způsobem.

Atmosféra byla ve sportovním duchu, hráči se hecovali, v některých zápasech se adrenalin hráčů dostal do vysokých mezí a nervy byly pocuchané. Po zápase se ale zase vše uklidnilo a pohodová sportovní atmosféra vládla až do finále. Velký rozruch způsobilo čistě dívčí družstvo s názvem Five, tvořily jej studentky: Eva Beranová, Dana Brožová, Simona Bulanderová, Tereza Matoušková a Ivana Vávrů. Toto dívčí družstvo nečekal asi nikdo, ale holkám se přece jen podařilo zkomplikovat cestu do finálového „pavouku" družstvu Zabijáci, které ve finále skončilo 2. Dívčí družstvo s nimi mělo vyrovnaný počáteční stav série 1:1, kterou nakonec kluci obrátili ve svůj prospěch v poměru 4:1. Holky skončily sedmé.

Zeptali jsme se Petra Johanidese z vítězného družstva, jakou měl tým taktiku: „Vlastně jsme žádnou neměli, přišli jsme se jen zúčastnit a vyzkoušet si to, ala nakonec se nám dařilo přesně tak, jak jsme si přáli. První místo jsme ale vážně nečekali."

Konečné pořadí družstev:

1. Tahem zapni, stiskem vypni – Jindřich Hochmann, Petr Maršolek, Michal Schilberger, Petr Johanides, David Hyský

2. Zabijáci – Petr Šiška, Antonín Fík, Karel Mašek, Jiří Görg, Petr Skyba

3. PVO – Tomáš Kornelly, Jaroslav Němec, Petr Böhm, Jan Theuer, Ondra Prokop

Mary

Na snímku vítězné družstvo „Tahem zapni, stiskem vypni", zleva – zadní řada: Petr Hyský, Michal Schilberger, Petr Maršolek; přední řada: Petr Johanides, Jindřich Hochmann

POZVÁNKA do Barky

V rámci Divadelní přehlídky Armády ČR mohou zaměstnanci Univerzity obrany navštívit dvě představení v Divadle Barka. V neděli 21. května 2006 v 15 hodin rodiče s dětmi autorskou pohádku pro děti od 8 let s originálními kostýmy a tanečními vsuvkami, která má název Jak to bylo ve Strašilákově. V pátek 26. května 2006 v 19 hodin dospělí komedii Zdeňka Podskalského Liga proti nevěře. Tato situační komedie je o tom, že manželství je hra, kde zdravý rozum je na překážku.

Divadlo Barka sídlí na ulici Charvatská v Brně-Králově Poli. Zaměstnanci UO a jejich rodinní příslušníci mají na uvedená představení vstup volný.

– red –

Jan Břečka: BRNĚNSKÉ JARO 1945

Poslední měsíc okupace a osvobození Brna Rudou armádou

U příležitosti loňského 60. výročí konce II. světové války v Evropě vyšla zajímavá publikace Brněnské jaro 1945 – Poslední měsíc okupace a osvobození Brna Rudou armádou. Kniha navazuje na výstavu Moravského zemského muzea, která ukázala pohnutou historii posledního roku války na jižní Moravě a zejména v Brně. Její úvod připomínal 15. březen 1939 a protektorátní každodennost jihomoravské metropole. Těžiště však představovaly dokumenty a trojrozměrné exponáty připomínající vlastní boj vojsk 2. ukrajinského frontu Rudé armády pod velením maršála R. J. Malinovského na přístupech k Brnu a osvobození města 26. dubna 1945. Vzhledem k tomu, že se výstava setkala se značným ohlasem odborné i laické veřejnosti, rozhodli se autoři zachovat výstavu i do budoucna ve formě nepříliš veliké, ale hodnotou obsahu významné publikace.

Kniha je rozdělena do 15 kapitol, ve kterých vždy na začátku autor danou oblast stručným způsobem okomentuje. Tak jako výstava i publikace začíná příchodem německých okupantů do Brna 15. března 1939. V úvodních kapitolách se čtenář dozví o období protektorátu, bombardování Brna spojeneckým letectvem a blížící se frontě, následuje kapitola o příchodu Rudé armády na Moravu. Sedmá kapitola pak hodnotí podíl rumunské armády na osvobozování a další kapitola se zmiňuje v krátkosti o bitvě u Ořechova, kde proběhly nejtvrdší boje na přístupech k Brnu. Zde také bylo v letech 1945–1946 vybudováno čestné pohřebiště Rudé armády s ostatky 1452 vojáků, kteří byli svezeni ze širokého okolí obce.

Nejobsáhlejší 9. kapitola – co se týče fotografické dokumentace – popisuje útok na Brno a 10. kapitola pak vlastní osvobození. Zajímavostí této části je uveřejněná čelní stránka deníku 1. čs. armádního sboru v SSSR a jedna z prvních vyhlášek brněnského Národního výboru pro Velké Brno. 11. kapitola se zmiňuje o maršálu R. J. Malinovském, jako hlavním strůjci úspěšné druhofázové bratislavsko – brněnské operace. 12. kapitola vypočítává škody vzniklé na majetku Brňanů, počty příslušníků Rudé armády, kteří zahynuli na území jižní Moravy, počty jejich techniky zničené při brněnské operaci a odhad německých ztrát.

13. kapitola se v krátkosti věnuje poválečné situaci spojené s exhumací těl padlých sovětských a rumunských vojáků a jejich svezení na vybraná čestná pohřebiště. V této části se publikace taktéž zmiňuje o generálu Kozyrovi, důstojníku Rudé armády s nejvyšší hodností, který zahynul při osvobozování českých zemí a generálu Källnerovi, veliteli XXIV. tankového sboru wehrmachtu, jako nejvyšším německém důstojníkovi, padlém v brněnské operaci. Předposlední kapitola obsahuje pouze fotografické záběry na výstavu Brněnské jaro 1945, která proběhla v reprezentačních prostorách Mramorových sálů v Biskupském dvoře, poslední pak vyjmenovává některé instituce a subjekty na území města Brna zabývající se moderní vojenskou historií.

Na 96 stranách, vytištěných na kvalitním křídovém papíru, jsou představeny desítky dobových a současných fotografií, některé zatím i do dnešní doby nikde neuveřejněných.

Pplk. Ing. Bohuslav Vlček

Nakladatelství a vydavatelství
Spolek přátel československého opevnění Brno, s.r.o., Glinkova 9,
623 00 Brno–Kohoutovice
Edice Fakta, 2005

LISTY UNIVERZITY OBRANY

M Ě S Í Č N Í K
Univerzity obrany

E-mail: listy@unob.cz
http://www.unob.cz
Pověřený vedoucí redaktor:
Dr. Pavel Pazdera
Sídlo redakce:
Kounicova 65, 612 00 Brno
Redakční telefon:
redakce: 973 442 636
Fax: 973 442 160
Předseda redakční rady:
pplk. RNDr. Antonín Müller, CSc.
Místopředseda redakční rady:
pplk. Dr. Miloš Dyčka, CSc.
Měsíčník vydává Univerzita obrany
MK ČR E 15403
Tiskne tiskárna Vydavatelská skupina UO
Redaktor: Ing. Vilém Lipold
Fotograf: Svatopluk Kouřil
Typografové: Marek Sobola
Ilona Rolcová

Uzávěrka je 15. dne v měsíci

BVV Veletrhy Brno

Veletržní okénko

Co nabízí výstaviště v květnu

Konečně je tady jaro: vše se probouzí z dlouhé zimy a tak neváhejte a vyražte z tepla svých pokojů ven. Třeba na veletrhy, které se v květnu konají (kdyby bylo nevlídně, máte se alespoň kde schovat): 16. – 19. května se konají veletrhy PYROS/ISET (Mezinárodní veletrh požární a bezpečnostní techniky a služeb), INTERPROTEC (Mezinárodní veletrh prostředků osobní ochrany, bezpečnosti práce a pracovního prostředí), PLASTEX (Mezinárodní veletrh plastů, pryže a kompozitů), FINTECH (Mezinárodní veletrh technologií pro povrchové úpravy), WELDING (Mezinárodní veletrh svařovací techniky) a FOND-EX (Mezinárodní slévárenský veletrh); 23. – 25. zase VODOVODY-KANALIZACE (Mezinárodní vodohospodářská výstava) a ENVIBRNO (Mezinárodní veletrh techniky pro tvorbu a ochranu životního prostředí).

Můžete se na ně podívat za jednu korunu; jak? Nejpozději 7 dní před zahájením veletrhu (pozdější objednávky nebudou vyřízeny) si musíte u paní Jarmily Klučkové (Kounicova 65, kancelář 112 ve 3. – rektorském – patře), telefonicky na 973 442 732 anebo e-mailem na adresu jarmila.kluckova@unob.cz – což doporučuji – objednat jmenovitě potřebný počet vstupenek. Nezapomeňte uvést hodnosti, učební skupinu a kdo si lístky přijde vyzvednout (jeden vyzvedávající maximálně 10 lístků nebo pro jednu učební skupinu).

Před červencovými veletržními prázdninami čeká všechny, kdo propadli kouzlu automobilů, veliký svátek. Od 3. do 7. června se na brněnském výstavišti bude konat Mezinárodní veletrh užitkových automobilů, dílů, příslušenství a servisní techniky AUTOTEC 2006. Na něm se bude prezentovat i Univerzita obrany se svojí překážkovou dráhou – polygonem (jak to vypadalo na IDETu můžete vidět na http://www.unob.cz/idet/polygon.aspx).

– vili –

Halové hry

V pondělí 10. dubna byly slavnostním nástupem zahájeny Halové sportovní hry v rámci Mistrovství AČR. Přes 330 účastníků přijelo reprezentovat svůj vojenský útvar. Tyto hry letos hostila Univerzita obrany.

Účastníky her pozdravil rektor UO brigádní generál Rudolf Urban. Konstatoval, že vysoká účast na těchto hrách je signálem, který poukazuje na velký zájem o sport v armádě. „Rozhodli jste se zúčastnit se halových sportovních her a rozhodli jste se správně. Dosažené výsledky budou zdobit nejen vás, ale i reprezentaci Armády ČR," řekl na závěr své zdravice generál Urban.

Po lyžařských disciplínách, které se uskutečnily na přelomu února a března v Krkonoších, reprezentanti jednotlivých složek armády (Společné síly, Síly podpory a výcviku, Vojenské školy a Ministerstvo obrany a jemu přímo podřízené útvary a zařízení) soutěžili v Brně na akademické půdě ve čtyřech disciplínách: futsal, florbal, volejbal a squash. V posledních dvou jmenovaných sportech soutěžily i ženy. Hry probíhaly ve dnech 11. až 13. dubna nejen na sportovištích Univerzity obrany, ale i v halách Veterinární a farmaceutické univerzity a Moravské Slávie. Na letošních armádních halových hrách chyběly sportovní odvětví jako je stolní tenis a basketbal.

Kompletní výsledky halových her najdete na adrese www.unob.cz/novinky.

– red –

O vojně humorně

Předchozí tři díly našeho seriálu o vojenském humoru se týkaly humoru na bývalé VTA, VAAZ a VA. Tento díl a další díly se vztáhnou k vojenskému humoru vůbec. Podotýkám, že jde o humor v armádách se všeobecnou brannou povinností. Humor v profesionálních armádách bude tedy v něčem odlišný, i když v mnohém stejný.

Dnes – a v dalších číslech LUO – se zaměříme na vojenské vtipy, anekdoty a aforismy. Nejprve definice: Vtip je stručné slovní vyjádření něčeho směšného, např.: Stojí-li voják v pozoru, stojí pozorně. Takže v pohovu stojí po…? Anekdota je stručné vyprávění humorných příhod s pádnou pointou o různých osobách a událostech, např. o Sokratovi: Sokrates nezadržel prchajícího vraha. Zbrojnoš: „Proč jsi nechytil toho vraha?" – „Vraha? Co rozumíš vrahem?" – „To je otázka: Vrah je muž, který zabíjí." – „Tedy řezník?" – „Myslím, kdo připraví o život jiného člověka." – „Aha, tedy voják!" – „To je k zbláznění! Přirozeně myslím, kdo jiného připraví o život v nejhlubším míru." – „Rozumím, myslíš kata." – „Zpropadeně! Slyš a rozuměj mi! Kdo jiného zabije v jeho domě." – „Ale proč jsi to neřekl hned? Teď konečně chápu, že myslíš – lékaře." Aforismy („moudra") jsou stručné vtipné průpovědi, založené často na srovnání, protikladu nebo rozporu, např.: Voják je, aby byl, kdyby něco bylo.

Vojenské vtipy, anekdoty, případně i aforismy jsou obsaženy v různých sbírkách, zpravidla tematicky neuspořádaných (např. Jiří Hořínek: Anekdoty v uniformách a pár dalších (2004, 342 s.), Policajti a vojáci (2003, 79 s.), Jožka Štětina: Vojna není kojná (2000, 128 s.)). Pokouším se tedy – ty mnou vybrané – uspořádat pod různá témata. Prvním tématem by mohly být odvody: Vymlouvá se mladík u odvodní komise na třes rukou. Dostane se mu odpovědi: „Schopen do kuchyně na cukrování buchet." Další branec zdůvodňuje svou nezpůsobilost k vojenské službě tím, že málo vidí. I ten je však uschopněn, že aspoň nebude mít takový strach z útočících nepřátelských vojáků. Jiný adept, nejprve neodvedený, později však přece jen odvedený (byly slabé populační ročníky) „omdlévá" a prohlašuje, že málo slyší. Na ušním oddělení vojenské nemocnice musí tedy podstoupit bolestivé probodnutí přepážky do čelních (!) dutin, které mu denně proplachují. „Mdloby" mu však zčásti přece jen pomohly – k překvalifikování na „céčko", tj. na kancelářskou práci.

Nováčci: Velitel zadrží nováčka: „Jak to, vojíne, že jste mne nepozdravil?" – „Ale když já nevím od koho, pane poručíku!" Nováčci udýchaně běhají na ranní rozcvičce. Jeden voják povídá šípavě druhému: „Nevíš, který blbec nazval vojenský tábor ležením?" Za zimního cvičení si nováček stěžuje veliteli: „Pane majore, ve stanu byla v noci zima, protože nefungují dobře kamna." – „Postavte je do rohu a hned kolem nich bude devadesát stupňů!"

Plk. v.v. doc. PhDr. Jiří Sedlák, CSc.

MÍČOVÝ SEDMIBOJ

Katedra tělesné výchovy UO pořádá ve dnech 23. až 25. května 2006 již 6. ročník míčového sedmiboje. Lítá klání se odehrají v tělocvičně na Chodské a přilehlých sportovištích. Sedmiboj zahrnuje tyto sportovní discipliny: stolní tenis, nohejbal, tenis, volejbal - debl, kopaná - penalty, házená - sedmičky, basketbal - hody šestek.

Míčový sedmiboj je sportovní odvětví, které je určeno pro všechny sportovce, kteří si rozumí s míčem. Turnaje jsou pořádány pro dvojice mužů, v průběhu turnaje nemůže mít družstvo náhradníka. V případě zranění družstvo odstupuje, dosavadní body se započítávají do konečného hodnocení.

Něco o pravidlech míčového sedmiboje:

1. Tenis - hraje se na jeden set čtyřhry, za stavu 6:6 se hraje tie break.

2. Nohejbal - set hraje se na dva sety do 10 bodů, za stavu 1:1 na sety rozhoduje rozdíl bodů z obou setů, při rovnosti bodů rozhoduje, kdo vyhrál druhý set.

3. Volejbalový debl - hraje se na dva sety do 15 bodů beze ztrát s rozdílem dvou bodů, za stavu 16:16 v setu vítězí ten, kdo získá 17. bod. Za stavu 1:1 na sety se postupuje jako při nohejbale.

4. Basketbal - hází se trestné hody na koš. Každý hráč má jeden zkušební hod a pak 5 soutěžních v tomto pořadí A1, B1, A2, B2 atd. Při rovnosti bodů hází všichni čtyři ve stejném pořadí po jednom hodu až do rozhodnutí.

5. Házená - hází se sedmimetrové hody. Každý hráč má jeden zkušební hod, poté hází čtyři sedmičky, z toho po dvou na každého ze soupeřící dvojice. Pořadí stejné jako při kopané. Při rovnosti se postupuje jako u kopané.

6. Stolní tenis - Hrají se dva sety čtyřhry do 11 bodů s rozdílem dvou bodů, za stavu 1:1 na sety se postupuje jako při nohejbale.

7. Kopaná - Kopou se penalty, jedna zkušební. Každý kope čtyři penalty, z toho po dvou na každého ze soupeřící dvojice. Při rovnosti se vybere, kdo bude kopat (až do konce) a kdo chytá. Kope se po jedné penaltě až do rozhodnutí.

Přihlášky k účasti v míčovém sedmiboji zašlete nebo zatelefonujte Mgr. Košíčkovi, K-219, tel. 443313, nebo email oldrich.kosicek@unob.cz do 22. 5. 2006, nebo v den konání na místě.

Překonejte se a přijďte si zkusit své umění v této nové soutěži. Je nutné si vzít vlastní tenisové rakety a pálky na stolní tenis.

Ředitel soutěže
Mgr. Oldřich Košíček